

**Наукове об'єднання
«ECONOMICS»**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО–ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА СУСПІЛЬНИЙ
РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ»**

25 – 26 січня 2013 року

**МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО–ПРАКТИЧЕСКАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ**

**«МОДЕРНИЗАЦИЯ И ОБЩЕСТВЕННОЕ
РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ»**

25 – 26 января 2013 года

м. Сімферополь 2013

“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ВІЩИХ НАЦІОНАЛЬНОГО
Державний вищий

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація та суспільний розвиток економіки країни».

Розглядаються загальні питання економіки, питання фінансової та грошово-кредитної системи, обліку, аналізу та аудиту, економіки організації підприємства та інше.

Призначений для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

М 74

Модернізація та суспільний розвиток економіки країни: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Сімферополь, 25-26 січня 2013 року) / Наукове об'єднання «Economics». – Сімферополь: НО «Economics», 2013. – 172 с.

Модернизация и общественное развитие экономики страны: Сборник материалов Международной научно-практической конференции, (г. Симферополь, 25-26 января 2013 года) / Научное объединение «Economics». – Симферополь: НО «Economics», 2013. – 172 с.

ББК 65.05
УДК 338.24

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 1. МИРОВОЕ ХОЗЯЙСТВО И МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ.....	7
Брожик Л. Л. ВПЛИВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НА НАЦІОНАЛЬНУ ІДЕНТИЧНІСТЬ ПІД ЧАС ВСЕСВІТНЬОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	7
Головко А. Я. РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	9
Далецька Н. М. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	10
Литвинюк О. В. СУЧАСНИЙ СТАН ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ	11
М. Yagan COMMON EUROPEAN ENERGY SUPPLY STRATEGY FOR ECONOMIC DEVELOPMENT	14
Янкова М. І. РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	16
СЕКЦИЯ 2. ЭКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНЫМ ХОЗЯЙСТВОМ.....	19
Диха М. В. ВПЛИВ РОЗПОДІЛУ ДЕРЖАВНИХ ВИДАТКІВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ	19
Зінченко Т. В. СУТНІСТЬ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	21
Петричко М. М. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ	22
Урба С. І. СУЧАСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	23
Хуголь А. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	26
В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	26
Шахматова Д. Ю. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	27
Штегілова Т. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОРІЄНТИРИ У ФОРМУВАННІ ТА ОЦІНЮВАННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ЦІЛЬОВИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ	29
СЕКЦИЯ 3. ЭКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ ПРЕДПРИЯТИЯМИ (ПО ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ).....	32
Барчо С. В. ЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	343
Білоусько Н. Л. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	34
Valinkevych Nataliya THE EVOLUTIONARY DEVELOPMENT OF THE SCIENTIFIC IDEA IN THE MODERNIZATION THEORIES	35
Давыдкин Е. В. ОПИСАНИЕ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ ПРЕДПРИЯТИЯ	37
Данкевич В. С. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПРИ ВИСОКОТОВАРНУМУ ВИРОБНИЦТВІ	39
Данкевич С. М. НАСЛІДКИ ГАЛУЗЕВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	41
Свтушенко О. А. КОНТРОЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	44
Жидик О. І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В ДОСЛІДЖЕННЯХ ЗАРУБІЖНИХ ВЧЕНИХ	45
Льяшенко Ю. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ВПЛИВУ МАКРО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ПРОЦЕС ОПТИМІЗАЦІЇ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	47
Карачевцева Е. А. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА В СИСТЕМЕ УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМ ОБЩЕСТВОМ	48

Коблик А. А. ТЕХНОЛОГИЯ РАДИОЧАСТОТНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ КАК ВАЖНЕЙШАЯ ТЕХНОЛОГИЯ СОВРЕМЕННОЙ КОНЦЕПЦИИ УПРАВЛЯЕМЫХ МАТЕРИАЛЬНЫМИ ПОТОКАМИ	50
Корж Т. І. НАПРЯМКИ МОДЕРНИЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ СИРОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	51
Кулик А. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	52
Налисник А. З. ІНСОРСІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА	54
Прокопчук Л. В. РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	56
Ситник Г. В. ПАРАМЕТРИ ЗБАЛАНСОВАНОГО ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ	58
Степаненко К. М., Ситник І. П. ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ ЯК ОНОВА УПРАВЛІННЯМ ПІДПРИЄМСТВОМ	59
Стоян Е. С. ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИЙ НА ПОВЫШЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ОТРАСЛИ МЕЖДУНАРОДНОГО ТУРИЗМА	61
Ткаченко С.Ю., Мазасва О.О. КОНТРОЛІНГ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	63
Федишин М. П. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	65
Шимечко Г. І. РОЗВИТОК АГРОТУРИЗМУ ЯК НАПРЯМУ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СЕЛІ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ	66
Яременко М. І. ПЛАНУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВА ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ	68
Яременко С. В. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА»	70
Ярмак М. О. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА	73
СЕКЦИЯ 4. РАЗВИТИЕ ПРОДУКТИВНЫХ СИЛ И РЕГИОНАЛЬНАЯ ЭКОНОМИКА	75
Долотіна К. В. ПОЛІТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	75
Новосад І. Г. СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	76
Пухир С. Т. АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ЗАЯВОЧНИМ МЕТОДОМ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ	78
СЕКЦИЯ 5. ИННОВАЦИИ И ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ	81
Гнатівсва Т. М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ	81
Шаповалов О. Е. СТИМУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	83
Шинкаренко А. В. АНАЛІЗ ДІНАМІКИ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ БАКІВ УКРАЇНИ ЗА ОСТАННІ П'ЯТЬ РОКІВ	85
Юринець З. В. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ	88
СЕКЦИЯ 6. ЭКОНОМИКА ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ И ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ	90
Волковець Т. В. ЕВОЛЮЦІЯ ФОРМ ПЛАТНОСТІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	90
Жавнерчик О. В. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РИНКОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН	91
Стасюк В. В. ДИНАМІКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА	93

Тягун Ю. Ю. СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОЛОГІЧНО СПРЯМОВАНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА ПОЛТАВСЬКОГО РЕГІОНУ	9
СЕКЦИЯ 7. ДЕМОГРАФИЯ, ЭКОНОМИКА ТРУДА, СОЦИАЛЬНАЯ ЭКОНОМИКА И ПОЛИТИКА	9
Півторак Т. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	9
Рябоволик Т. Ф. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРЕШКОДИ	10
Столярук Х. С. ГОТОВНІСТЬ ЯК ОДНА ІЗ КЛЮЧОВИХ ОЗНАК КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАЦІВНИКА	10
Стратійчук В. М. СОЦІАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ В УКРАЇНІ	10
СЕКЦИЯ 8. БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ, АНАЛИЗ И АУДИТ	10
Безверхий К. В. ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК СКЛАДОВА ОБЛІКОВО-ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	10
Борисовський М. І. ВІЗНАННЯ ТА ОЦІНКА ТОВАРНО-ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЦЕЛЮЛОЗНО-ПАПЕРОВОЇ ГАЛУЗІ	11
Бочула Т. В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН	11
Гришко Т. М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ В УКРАЇНІ	11
Люденко Д. В., Подгорна І. О. ОСНОВНІ ШЛЯХИ МОДЕРНИЗАЦІЇ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	11
Манахиська Ю. А. РОЗВИТОК ОБЛІКОВОЇ ПАРАДИГМИ НА БАЗІ ЗАСТОСУВАННЯ АКТУАРНОГО ПІДХОДУ	11
Сломчницька С. О. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ КАТЕГОРІЇ «ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ» НА ТЛІ ЕВОЛЮЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ	11
Куча І.І., Сьомченко В.В. РОЛЬ ПЛАНУВАННЯ В АУДИТОРСЬКІЙ ПЕРЕВІРЦІ	12
СЕКЦИЯ 9. ДЕНЬГИ, ФИНАНСЫ И КРЕДИТ	12
Андреева Г. І. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ	12
Богомаз О. Ю. ВИБІР ПЛАТІЖНОГО ІНСТРУМЕНТУ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ	12
Гладій С. І., Русул Л. В. СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	12
Котковський В. С., Коваленко А. І. УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	12
Пластун О. Л., Пластун В. Л. ПОВЕДІНКА БІРЖОВИХ РИНКІВ: ПОГЛЯД З ПОЗИЦІЇ ГІПОТЕЗИ ЕФЕКТИВНОГО РИНКУ	12
Прокопчук Ю. М. ОСОБЛИВОСТІ ЛІЗИНГУ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	13
Синельник В. В. ПРОВАДЖЕННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ОЦІНКИ РИЗИКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ	13
Суханова А. В. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ	13
СЕКЦИЯ 10. ФИНАНСЫ И НАЛОГОВАЯ ПОЛИТИКА	13
Бугайов В. В., Юзвак С. М. ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ, ЯК ГОЛОВНОГО РЕГУЛЯТОРА ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	13
Заклекта-Берестовенко О. С. ОПТИМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГНУЧКОГО ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	13
Карпова Е. В. ОСОБЕННОСТИ ИМУЩЕСТВЕННОГО СТРАХОВАНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	14

Прибутковість – це результат ефективної діяльності банку за умови ефективного використання показників [2]:

- чистий спред;
- чиста відсоткова маржа;
- рентабельність активів;
- рентабельність капіталу;

Найважливішими показниками прибутковості банку є прибутковість активів і капіталу. Показник прибутковості активів характеризує ефективність використання всіх ресурсів, які банк отримав у своє розпорядження, а показник прибутковості капіталу – прибутковість капіталу учасників. Узагальнюючим показником банківської діяльності вважають прибутковість капіталу, а показник прибутковості активів відображає внутрішню політику банку, професіоналізм його управлінського апарату, який підтримує оптимальну структуру активів і пасивів з погляду доходів і витрат. Для зростання прибутковості капіталу банку необхідно збільшити прибутковість його активів і зменшити частку статутного капіталу в загальній сумі коштів банку.

Досить великий вплив справила фінансова економічна криза на рентабельність активів (табл. 1). Але не дивлячись на це, станом на 01.01.2012 р., цей показник зменшився порівняно з попередніми періодами (до 0,76%).

Таблиця 1

Динаміка показників прибутковості банків України протягом 01.01.2008-01.01.2012 рр., % [3]

Показник	Станом на 01.01				
	2008	2009	2010	2011	2012
Рентабельність активів	1,50	1,03	-4,38	-1,45	-0,76
Рентабельність капіталу	12,67	8,51	-32,52	-10,19	-5,27
Чиста процентна маржа	5,03	5,30	6,21	5,79	5,32
Чистий спред	5,31	5,18	5,29	4,84	4,51

Аналогічна ситуація спостерігається при розрахунку рентабельності капіталу, який станом на 01.01.2012 р. становив -5,27%, порівняно з -10,19% – у попередньому році. Чиста процентна маржа скоротилася протягом досліджуваного періоду (до 5,32%), а чистий серед протязом 2007-2011 рр. помітно зменшувався і сягнув позначки – 4,56%.

Показники рентабельності окремих банків України наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Відносні показники діяльності банків України за період з 2009 по 2011 рр.

Банк	Рентабельність активів (ROA, %)			Рентабельність капіталу (ROE, %)		
	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	станом на 01.01.2012	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	станом на 01.01.2012
ПРИВАТБАНК	1,2	1,2	1,0	10,2	11,5	8,5
Фінанси та Кредит	-2,3	-0,8	-0,4	-22,2	-10,2	-4,5
ДіамантБанк	0,2	0,2	0,1	0,9	1,4	1,4
ОТП банк	-1,5	2,5	2,6	-15,3	17,7	17,0
Дельта Банк	0,1	0,1	2,0	1,4	2,5	32,4

Прибутковість активів може бути збільшена за рахунок [4]:

- збільшення відсоткової ставки за активними операціями і зменшення за залученими коштами;
- збільшення частки власних коштів банку в загальній його сумі коштів;
- зменшення співвідношення власних і залучених коштів.

У світовій практиці спостерігається як постійне зростання банківських активів, так і рівня доходності за ними. І хоча збільшується частка доходів, отриманих у вигляді комісійної винагороди від надання банківських послуг, проценти, отримані від кредитних операцій банку, забезпечують основну частку банківських доходів. Ця тенденція спостерігається і в Україні. При цьому внаслідок слабкого розвитку ринку банківських послуг основна маса банківських доходів одержується у вигляді відсотків за користування кредитними коштами, що були надані банком платоспроможним клієнтам.

Для ефективної діяльності банківської установи, необхідно не тільки правильно управляти прибутковість, а також постійно її підвищувати. Це можна здійснити за рахунок [5]:

- зростання групи активів, що приносять процентний дохід та зростання власного капіталу;
- зміни загального рівня процентної ставки за активними операціями банку;
- збільшення питомої ваги доходних активів у сукупних активах.

Максимізація прибутку вимагає не збереження коштів, а їх використання для видачі позик і здійснення інвестицій (з урахуванням резервів). Оскільки для цього треба звести касову готівку і залишки на кореспондентських рахунках до мінімуму, то максимізація прибутку ставить під загрозу безперервність виконання банком своїх зобов'язань перед клієнтами. Таким чином, занадто висока (понаднормативна) ліквідність негативно впливає на доходність банку, а занадто низька – свідчить про погіршення надійності банку.

Тому, сутність банківського управління прибутковістю полягає в оптимальному співвідношенні протилежних вимог ліквідності і прибутковості. Загалом фахівці вважають, що частка доходних активів у загальних активах банку повинна бути на рівні 0,75-0,85. Зменшення частки доходних активів нижче 0,7 свідчить про можливі проблеми в діяльності банку [1; 5; 6].

Щоб отримати більший дохід, банк повинен враховувати крім специфічних факторів, що визначають розмір процента по активних операціях (облікова ставка, рівень інфляції, термін позики, її розмір, ризик, характер забезпечення, витрати по оформленню позики та контроль, та інші) також попит на кредитному ринку і ставки конкуруючих банків та інших фінансово-кредитних установ.

Таким чином, прибутковість банку відіграє важливу роль у діяльності банків. Всебічна і чітка оцінка прибутковості банку дає можливість отримати максимум інформації для аналізу фінансової стійкості банку. Дана оцінка викликана необхідністю одержання більш чіткого та об'єктивного висновку щодо фінансового стану та перспектив розвитку банку як для його клієнтів, вкладників, кредиторів, так і для центрального банку країни, який здійснює постійний нагляд за діяльністю банківських установ. Ефективне управління банківською прибутковістю, її достовірною оцінкою і об'єктивним аналізом сприятиме досягненню стратегічних і тактичних фінансових цілей банку. А зростання інвестиційного портфеля, активів та капіталу банку має позитивний вплив на прибутковість банківської установи, що і визначає сутність даного відносного показника.

Література:

1. Рибалка О.О. Підходи до управління прибутком банку / О.О. Рибалка // Актуальні проблеми економіки: наук. економ. журнал. – 2007. – № 11. – С. 161-165.
2. Аналіз банківської діяльності: [підручник] / За ред. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2003. – 599 с.
3. Національний банк України: Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
4. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: [підручник]. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
5. Климова О.О. Аналіз прибутковості комерційних банків України / О.О. Климова // Фінанси України. – № 3. – 2005. – С. 112-116.
6. Крамаренко Г.О. Банківська консолідація та ефективність банківської системи / Г.О. Крамаренко // Вісник УБС НБУ. – 2008. – № 2. – С. 33-36.

Пластун О. Л.

кандидат економічних наук

доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»

м. Суми, Україна

Пластун В. Л.

кандидат економічних наук

доцент кафедри фінансів

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»

м. Суми, Україна

**ПОВЕДІНКА БІРЖОВИХ РИНКІВ:
ПОГЛЯД З ПОЗИЦІЇ ГІПОТЕЗИ ЕФЕКТИВНОГО РИНКУ**

На сьогодні не існує єдиного підходу до пояснення та прогнозування руху цін на біржові активи. Сучасні концепції суперечать одна одній та базуються на різних передумовах. Пануючою економічною теорією, що пояснює поведінку біржових ринків, на сьогодні є гіпотеза ефективного ринку, основи якої були закладені Башельєр Л. в дисертаційній роботі «Теорія спекуляцій» у 1900 році. Остаточно дана гіпотеза була

сформульована Фаме С. та Самуельсоном П. в 1960-их роках. Але дана гіпотеза не є досконалою та містить ряд спірних припущень, які не підтверджуються практикою.

Теорія, що призвела до появи ГЕР, – закон випадкового блукання (RWH – random walk hypothesis), згідно з яким ціна активу, що виникає на ринку в наступний момент часу, не залежить від його ціни в попередній момент. Відповідно, вивчення минулого характеру зміни ціни активу, не дає можливості визначити подальший напрямок її руху. Це означає, що існує однакова ймовірність того, що в наступний момент вона піде вгору або вниз.

Не зважаючи на певну суперечливість даної гіпотези, адже ціни на активи мають під собою певну фундаментальну основу і фактично є грошовими оцінками цих факторів, закон випадкового блукання знаходить підтвердження як на практичному, так і на теоретичному рівнях.

Наприклад, підтвердженням теорії випадкового блукання є періодичні дослідження випадкового формування інвестиційних портфелів (в якості аналітиків виступали мавпи, випадкові набори даних, опитування випадкових перехожих тощо), які свідчать, що досить часто такі портфелі показують більшу доходність, аніж провідні інвестиційні фонди [1].

Втім, дана теорія стосується лише інформації, яку несуть в собі минулі значення цін на біржові активи, і очевидним є існування інших інформаційних потоків, які можуть впливати на ціни активів (макроекономічна статистика, новини, інформація щодо фінансового стану компаній тощо). Саме необхідність їх врахування і обумовили появу гіпотези ефективного ринку (ІЕР).

Згідно з цією гіпотезою, всі учасники біржових ринків є раціональними економічними суб'єктами, що діють в умовах повної доступності інформації, що дає їм можливість точно спрогнозувати майбутнє значення ціни. Виходячи з цього вони приймають відповідні інвестиційні рішення. Ціна ж біржового активу в таких умовах повністю відповідає його ринковій вартості, що, в свою чергу, не дає можливості отримання надприбутків на біржових ринках. Таким чином, ринки, на яких ціна фінансового активу дорівнює його внутрішній вартості, є абсолютно ефективним.

В цьому коротко полягає сутність гіпотези ефективного ринку.

Гіпотеза ефективного ринку базується на декількох базових припущеннях:

1) Вся нова інформація надходить на ринок дуже швидко і майже миттєво відображається у ціні;

2) На ринку діють раціональні економічні суб'єкти – інвестори намагаються максимізувати не багатство (оскільки його максимізація супроводжується значними ризиками), а корисність – тобто приймають рішення з урахуванням ризиків;

3) Біржові ринки є ринками досконалої конкуренції – жоден окремих його учасник (або група учасників) не здатен своїми діями вплинути на ринкову ціну;

4) Очікування учасників ринку гомогенні (однорідні) – інвестори однаково оцінюють ймовірності майбутніх доходностей активів;

5) Ціна на активи змінюється відповідно до «закону випадкового блукання» [2].

Виходячи із цих припущень формуються наступні **основні положення ГЕР:**

1) Ринкова ціна завжди дорівнює внутрішній вартості активу.

2) Неможливо прийняти економічне рішення, яке б дало можливість отримати надприбутки.

Не зважаючи на популярність, логічність та простоту даної гіпотези, практичний досвід існування біржових ринків свідчить, що припущення, на яких базується теорія ефективного ринку, не завжди відповідають дійсності. Це ж стосується і основних положень ГЕР. Невідповідності між реальним станом речей і теорією спостерігаються як на практиці, так і в теорії.

Жодна теорія не може пояснити все, і ГЕР не є винятком. Але від теорії і не вимагається, щоб вона повністю відтворювала світ у всій його складності. З цього приводу можна навести слова відомого американського історика та філософа Томаса Куна: «теорії кишать аномаліями, але ми підготовані до того, щоб жити з ними, якщо знаходимо якусь теорію більш корисною, ніж її альтернативи» [3, с. 38]. Інакше кажучи, для того, щоб відкинути якусь теорію, нам потрібна інша, краща теорія. Таким чином, не зважаючи на те, що ГЕР фактично є ідеалізацією, яка не в повній мірі відображає реальний стан речей, вона слугує корисним мірилом відносної ефективності ринків.

Література:

1. Лытнев О. Гипотеза эффективности рынка : (Курс лекций «Основы финансового менеджмента») [Электронный ресурс] / О. Лытнев // Сайт «Корпоративный менеджмент». – Режим доступа : <http://www.cf.in.ru/finanalysis/lytnev/4-3.shtml>
2. Barone, Raffaella. From Efficient Markets to Behavioral Finance (December 2003). University of Lecce Economics Working Paper No. 46/24. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=493545> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.493545>
3. Kuhn, Thomas S. The Structure of Scientific Revolutions. 2nd Ed. Chicago: University of Chicago Press, 1970.

ОСОБЛИВОСТІ ЛІЗИНГУ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ

Проблема фінансового забезпечення розширеного відтворення основних засобів вітчизняних підприємств набуває особливої актуальності в умовах дефіциту фінансових ресурсів, поширення світової фінансової кризи та прискорення розвитку нових технологій. Одним із продуктивних шляхів залучення капіталу для підприємств, як свідчить зарубіжний досвід, є лізинг, який є доволі складним і багатограним економічним явищем, яке поєднує в собі операції купівлі-продажу, оренди, кредитування та інвестування фінансової та підприємницької діяльності.

Загальні теоретичні питання лізингу, його економічна сутність розглядаються такими авторами як Н. Внукова, Я. Воловель, О. Луб'яницький, В. Міщенко, О. Нагорна, Я. Онищук, Л. Соболь та інші.

Створивши ефективно діючу лізингову систему, можна не лише використовувати з найбільшою вигодою наявний потенціал основних фондів, а й гарантувати придбання та використання підприємцями найсучаснішого обладнання з мінімальними інвестиційними витратами. Лізинг може дати потужний поштовх процесам приватизації, конверсії, оновлення технологічного парку існуючих підприємств і створення нових виробництв, оптимізувати використання наявного машинного парку і на вигідних умовах отримати найсучасніше вітчизняне та зарубіжне устаткування. Західні лізингові компанії вбачають у лізингу найбільш застраховану від сучасних економічних потрясінь альтернативну форму кредитування підприємств.

Конвенція УНІДРУА «Про міжнародний фінансовий лізинг», яка була прийнята у 1988 році в Канаді та ратифікована Україною 11 січня 2006 року, наводить таке визначення фінансового лізингу: «операція, в якій одна сторона (лізингодавець), на умовах іншої сторони (лізингодержувача) укладає договір (договір поставки) з третьою стороною (постачальником), згідно з яким лізингодавець одержує виробниче обладнання, засоби виробництва або інше обладнання на умовах, схвалених лізингодержувачем настільки, наскільки вони стосуються його інтересів, та укладає договір (договір лізингу) з лізингодержувачем, надаючи лізингодержувачеві право користування обладнанням за лізингові платежі» [1].

Найбільш повне та законодавчо вірне визначення дане в Господарському Кодексі України, де «лізинг – це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингодержувачем періодичних лізингових платежів» [2].

Лізинг за своєю сутністю є синтезом відомих форм фінансування капіталовкладень, перспективним інструментом активізації інвестиційного процесу в державі. Лізинг відзначається гнучкою формою угод, що дають можливість використовувати пільги в оподаткуванні, механізми страхування, державну підтримку та прискорені методи нарахування амортизаційних відрахувань. На початку ХХІ ст. від 10 до 40% інвестицій в нові технології і обладнання в державах, що стабільно розвиваються, здійснювались за допомогою лізингу, а в деяких галузях економіки цей показник був ще вищий.

Ефективність лізингової діяльності для економіки країни виявляється на багатьох напрямках. Насамперед, це ефект розширення виробничих потужностей. Лізингове фінансування придбання машин і обладнання здійснюється в рамках сукупного інвестиційного попиту, який, в свою чергу, визначається загальною господарською ситуацією. Але за інших рівних умов він створює додаткові стимули до накопичення, прискорення процесу трансформації капіталу із позичкового у функціонуючий.

Другий напрямок – сприяння науково-технічному прогресу. Завдяки лізинговим операціям виробники отримали додатковий канал реалізації своєї продукції, ефективний засіб прискорення оновлення виробництва, що особливо важливо для розвитку наукоємних галузей.

Важливе значення має і підвищення ефективності інвестицій. Як уже зазначалося, лізинг, сприяючи модернізації виробництва, забезпечує зростання продуктивності машин і обладнання, а тому відпадає необхідність у заморожуванні великих коштів [5, с. 265].